

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Wams en de aanpalende domeinen

Bastiaan Minderhoud
Lou Nieuwenhuijse

Vandaag

- 1 Wat zijn de aanpalende domeinen in de Wams?
- 2 Bevindingen uit de praktijk
- 3 Uitdagingen in de implementatie

Wat zijn aanpalende domeinen in de Wams?

Wat zijn de aanpalende domeinen?

- > Publieke gezondheidszorg, geneeskundige zorg, langdurige zorg, geestelijke gezondheidszorg
- > Onderwijs
- > Welzijn
- > Wonen anders dan beschermd wonen op grond van deze wet
- > Werk of ander inkomen, met uitzondering van inkomen op grond van de Participatiewet,
- > Inburgering
- > Openbare orde en veiligheid

Rol aanpalende domein bij definitie meervoudige problematiek:

- › *Meerdere samenhangende problemen van een persoon of meerdere samenhangende problemen van gezinsleden die betrekking hebben op verschillende aspecten van het sociaal domein, of het sociaal domein en **aanpalende domeinen**;*

Rol als aanpalende domein als partij bij meervoudige problematiek en coördinatorschap:

- > *Een persoon of instantie, die of een bestuursorgaan dat werkzaam is op het gebied van het sociaal domein of **aanpalende domeinen**, met uitzondering van het college of een gemeentebambtenaar die onderzoek verricht (...), of een andere persoon die namens het college dit onderzoek verricht, een coördinator als bedoeld in artikel 2.3a.3, en de gemeenteraad;*

Rol als aanpalende domein in de gecoördineerde aanpak:

- › *Een aanpak waarbij de dienstverlening en interventies van het college en partijen in het sociaal domein en zo nodig **aanpalende domeinen**, zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd en zo nodig worden bijgesteld, om zodoende de problemen van de cliënt en betrokken gezinsleden binnen deze domeinen te verminderen of op te lossen en hen te ondersteunen bij het verbeteren van de zelfredzaamheid en participatie;*

Bevindingen uit de praktijk

Werk en Inkomen:

- › UWV kent processen om mensen met multiproblematiek te signaleren en kan helpen op het gebied van uitkeringen en werk.
- › Het UWV heeft daarin wel een dubbele pet en zal waar relevant ook handhavend optreden. Het is daarbij de vraag in op welke wijze UWV het best kan worden betrokken in het hulpverleningsproces.
- › Vanuit het gemeentelijke W&I-loket, wordt herkend dat hulpverlening en handhaving op gespannen voet met elkaar kunnen staan. Er worden succesvolle voorbeelden genoemd

waarbij afdelingen W&I er bewust voor kiezen om tijdelijk niet te handhaven bij, bijvoorbeeld terugvorderingen om ruimte te bieden voor de hulpverlening.

Onderwijs

- › Veel onderwijsinstellingen hebben processen ingericht om leerlingen integraal te kunnen ondersteunen, zoals middels Zorgadvies Teams.
- › Dit ziet lang niet altijd op Wams-situaties en scholen kunnen hun positie ten opzichte van de Wams nog niet zo goed inschatten. Hiertoe zou een verduidelijking kunnen helpen, wellicht door explicitering van de taken in onderwijswetgeving.
- › Scholen kunnen een belangrijke rol

spelen in de hulpverlening voor kinderen en jongeren, waardoor zij een belangrijke informatiepositie hebben. Het is zaak voor gemeenten en scholen om een passend proces in te richten.

Wonen

- > Woningcorporaties voeren verschillende taken uit, waaronder het realiseren van een woning voor verhuurders, als het waarborgen van de leefbaarheid voor alle huurders.
- > Dit geeft woningcorporaties soms een lastige positie, aangezien zij soms alleen gegevens mag verstrekken maar niet mag verwerken uit bescherming voor de cliënt.
- > Dit is echter met de Wams niet geheel op te lossen en vraagt een aanpassing elders, bijvoorbeeld in de Woningwet. Hier wordt momenteel aan gewerkt.
- > Tegelijkertijd zorgt de Wams er wel voor dat woningcorporaties beter geïntegreerd zijn bij de gecoördineerde aanpak van een bewoner.

vereniging van
woningcorporaties

(O)GZZ

- › Samenwerking met 2^e lijnszorg is essentieel in de hulpbehoefte van een cliënt. Hierin voorziet de Wams met de gecoördineerde aanpak.
 - › Het medisch beroepsgeheim is essentieel voor de medische behandelrelatie. Medische behandelaars blijven tuchtrechtelijk aansprakelijk en moeten een professionele afweging maken om informatie wel of niet te delen.
 - › Daarom zijn er vanuit de medische praktijk kritische geluiden over de Wams en het medisch beroepsgeheim, en is er behoefte aan duidelijke kaders.
 - › Ook voor de doorbreking van het beroepsgeheim in het kader van de Wams is het uitgangspunt dat de vertrouwensrelatie tussen hulpverlener en cliënt voorop staat. Als het noodzakelijk is om gegevens te delen wordt zo veel mogelijk gewerkt met toestemming.
 - › In (zeer) beperkte gevallen zal het echter niet mogelijk of wenselijk zijn om toestemming van de cliënt te verkrijgen
- terwijl het doorbreken van de geheimhoudingsplicht wel noodzakelijk is.
- › Specifiek voor de doorbreking van het (medisch) beroepsgeheim op grond van de Wgbo, de Wet BIG of de Jeugdwet ten behoeve van een gecoördineerde aanpak, is een regeling opgenomen. Op grond hiervan mag de professional gegevens verstrekken zonder toestemming indien dat naar zijn oordeel noodzakelijk is gelet op zijn plicht om goede hulp of zorg te verstrekken, om ernstige meervoudige problematiek van de cliënt of zijn gezinsleden te beperken of te voorkomen en de verstrekking tevens in het belang is van de cliënt, zijn gezinsleden of mensen in hun omgeving.

Kansen in de implementatie

Werk en Inkomen

- › De gesprekspartners van het UWV zien kansen om in een eerder stadium betrokken te worden bij oplossingen in het kader van hulpverlening, zodat kan worden gekeken wat mogelijk is in het kader van de inkomensvoorzieningen. UWV kan een cliënt adequaat begeleiden of verwijzen.
- › In multiproblematiek-casussen zal door gemeentelijk W&I-loketten niet meer met toestemmingsformulieren gewerkt hoeven te worden.

Onderwijs:

- > Er liggen kansen om het onderwijs actiever te betrekken in de hulpverlening. Onderwijs kan immers als aanpalend domein bij een onderzoek of een gecoördineerde aanpak worden betrokken. In voorkomende gevallen kan de rol van de coördinator bij de scholen komen te liggen. Het is echter de vraag of dit wenselijk is, gelet op wat er nog meer bij komt kijken.
- > De mogelijkheden die de Wams biedt werkt twee kanten op: scholen kunnen leerlingen doorverwijzen naar de gemeente, en de coördinator van de Wams kan het onderwijs betrekken bij de ondersteuning aan de hulpverlening.
- > Er is ruimte om met gemeenten een passend proces op te zetten.

Wonen:

- > Gesprekspartners onderkennen het belang van integraal werken en het delen van gegevens.
- > De Wams heeft potentieel toegevoegde waarde voor het woondomein, wanneer woningcorporaties in een vroeg stadium informatie krijgen die van belang is om

de leefbaarheid in de omgeving te kunnen waarborgen.

(O)GGZ

- > Betrokkenen zijn optimistisch over het 'draaiboek' dat de Wams biedt om samenwerking te faciliteren. Op deze manier kan het gesprek over het wel of niet delen van gegevens makkelijker worden gevoerd, aangezien de verantwoordelijkheid voor de aanpak ergens belegd is (namelijk bij de gemeente). De zorgverlener moet een afweging maken om al dan niet het beroepsgeheim te doorbreken en draagt de tuchtrechtelijke gevolgen.
- > Een coördinator kan volgens de betrokkenen goed werken om handelingsverlegenheid weg te

nemen. Deze rol zal nog wel meer handen en voeten moeten krijgen, bijv. dat het belangrijk is dat iemand zich in verschillende perspectieven kan inleven.

- > De Wams is een goede basis om in gesprek te gaan over noodzakelijke gegevensdeling, maar er zal in de praktijk meer nodig zijn (bewustwording wat wel kan in de praktijk, praktische handvatten zoals handreikingen en trainingen, goede netwerken van professionals).

Open mentimeter

Go to **www.menti.com** and use the code **8895 9974**

- > Wat zijn hierop aanvullend nog kansen die je ziet voor de implementatie?
- > Wat zijn de grootste risico's om dit in de praktijk te brengen?